

ÇSY (ESG) Bülteni

2025

Üçüncü Çeyrek

Av. Ecem Süsoy Uygun
Av. Rüştü Mert Kaşka
Av. Orhan Emin Erdem
Av. Sevim Özkan
Stj. Av. Pelin Mutlu

Türkiye'deki Önemli Gelişmeler ve Düzenlemeler

Zorunlu Depozito Yönetim Sistemi Uygulamalarına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Düzenleme yayımlandı

04.09.2025 tarihinde yayımlanan Zorunlu Depozito Yönetim Sistemi Uygulamalarına İlişkin Usul ve Esaslar (Düzenleme) ile içecek ambalajlarına yönelik zorunlu depozito uygulaması başlatıldı.^[1] Düzenlemenin amacı, tek kullanımlık ambalaj atıklarının azaltılması, geri dönüşüm oranlarının artırılması ve döngüsel ekonomi hedeflerine katkı sağlanması olarak belirlendi. Buna göre piyasaya sürülen her ambalajın Depozito Bilgi Yönetim Sistemi'nde kayıt altına alınması ve DYS logosu ile barkod taşıması zorunlu kılındı. Depozito bedelinin ürün satışında tahsil edilmesi ve ambalaj iadesiyle tüketiciye geri ödenmesi konusunda düzenlemeler yapıldı. Bu süreç için zincir market ve AVM'lerde Depozito İade Makineleri'nin kurulması öngörüldü.

Düzenleme kapsamında cam, PET, alüminyum, HDPE ve kompozit ambalajlar ile belirli içecek grupları kapsama alındı, tescilsiz ürünlerin piyasaya arzı yasaklandı. Sistemin mali yükümlülüklerinin üretici ve dağıtıcı işletmeler tarafından karşılanacağı, denetim ve koordinasyonun Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı ve Türkiye Çevre Ajansı tarafından yürütüleceği, güvenlik unsurlarının ise Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü tarafından sağlanacağı düzenlendi. 2025'te pilot uygulama ile başlatılan sistemin, 2027 itibarıyla tüm satış noktaları için zorunlu hale getirilmesi planlandı.

1. İlgili düzenlemeye [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

Türkiye Karbon Kredilendirme ve Denkleştirme Yönetmeliği Taslağı yayımlandı

01.08.2025 tarihinde yayımlanan Türkiye Karbon Kredilendirme ve Denkleştirme Yönetmeliği Taslağı (Taslak) ile Türkiye Karbon Denkleştirme Sistemi (TR KDS) yasal çerçeveye kavuşturuldu ve sera gazı azaltım ile giderim projelerinden karbon kredisi üretilmesi düzenlendi.^[2] Karbon kredilerinin hem gönüllü taahhütlerde hem de emisyon ticaret sistemi (ETS) yükümlülüklerinde denkleştirme amaçlı kullanılabileceği öngörüldü. Ulusal sistemle entegre uluslararası karbon piyasalarında işlem görebilecek krediler için yetkilendirme mekanizmaları belirlendi ve piyasa işleyişi izleme, raporlama, geçerli kılma, doğrulama ve kayıt süreçleriyle bütüncül biçim-

de ele alındı. TR KDS kapsamında üretilen krediler "Turkuaz Kredi" olarak adlandırıldı; bunların ihraç ve takibinin Türk Standardları Enstitüsü (TSE) tarafından yapılacağı, Paris Anlaşması kapsamında mütekabil düzenleme şartı aranacağı ve yalnızca çifte sayım riskini önleyen mekanizmalarla kullanılabileceği hükme bağlandı. Türkiye Karbon Denkleştirme Kayıt Sistemi ve Türkiye Uluslararası Karbon Kayıt Sistemi olmak üzere iki ayrı kayıt sistemi oluşturuldu; pilot uygulamalar ile uluslararası kredilerin geçici süreye ETS'de kullanımına imkân tanındı ve gönüllü karbon piyasasına yönelik teşvik mekanizmalarının geliştirilmesi öngörüldü.

Madencilik, Enerji, Çevre ve Mera Mevzuatında Değişiklik Yapan 7554 sayılı Kanun Resmî Gazete'de yayımlandı

24.07.2025 tarihli ve 32965 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Madencilik, Enerji, Çevre ve Mera Mevzuatında Değişiklik Yapan 7554 sayılı Kanun (7554 sayılı Kanun) ile madencilik, enerji, çevre ve mera mevzuatında önemli değişikliklere yer verildi.^[3] Yapılan düzenlemelerle çevre izinleri ve enerji lisansları süreçlerinde bürokratik süreçleri hafifletmeye yönelik "süper izin" yaklaşım benimsendi, yenilenebilir enerji yatırımlarının önünü açacak bazı kısıtlamalar hafifletildi ve

4342 sayılı Mera Kanunu (Mera Kanunu) gibi çevreyle ilişkili yasalarda değişiklikler yapıldı. Bu Kanun ile sürdürülebilir enerji ve doğal kaynak yönetimi konularında yasal altyapıyı güçlendirmek hedeflendi. 7554 sayılı Kanun kapsamında 25.07.2025 tarihli ve 32966 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliği değişikliği ile de enerji lisans süreçleri uyumlu hale getirildi.^[4]

2. İlgili taslağa [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

3. İlgili mevzuata [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

4. İlgili değişikliğe [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

Türkiye Emisyon Ticaret Yönetmeliği Taslağı yayımlandı

22.07.2025 tarihinde yayımlanan Türkiye Emisyon Ticaret Yönetmeliği Taslağı (Taslak Yönetmelik) ile ulusal katkı beyanı hedefleri doğrultusunda (i) düşük emisyonlu üretimin teşvik edilmesi, (ii) yeşil dönüşüme yatırım yapan işletmelerin desteklenmesi ve (iii) emisyon yoğunluğu temelli üst sınır uygulamasıyla birim üretim/ürün bazlı emisyon yoğunluğunun azaltılması amaçlandı.^[5] Taslak Yönetmelik'te emisyon yoğunluğu temelli üst sınır uygulaması, kıyas yöntemine göre ücretsiz tahsisat dağıtımı, 2026–2027 yıllarını kapsayan pilot dönem ve

2028–2035 arasını kapsayan uygulama dönemi düzenlendi. Pilot dönemde Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (SKDM) sektörleri, uygulama döneminde ise Ek-1 altında yer verilen faaliyetler kapsama alındı. İzleme planı, yıllık raporlama yükümlülükleri, denkleştirme imkânı, bankalama ve ödünç alma gibi esneklik mekanizmaları ile AB uyumlu izin süreçleri öngörüldü. Tahsisat teslimine katkı sağlayacak ek rezerv uygulaması, tamamlayıcı karbon fiyatı, tahsisat fiyat koridoru ve yükümlülüklerle aykırılık halinde yaptırımlar düzenlendi.

Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Yayımlandı

26.06.2025 tarihli ve 32938 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (ÇED Değişikliği Yönetmeliği) ile Danıştay kararları doğrultusunda bazı tanım ve prosedürler düzeltildi.^[6] Askıda ilan tanımı değiştirilerek, proje ile ilgili duyuruların artık idarenin seçimine bırakılmadan hem ilgili mahalde hem de internet sitesinde eşzamanlı ilanı zorunlu kılındı. Ayrıca ÇED'e tabi proje listeleri güncellendi, daha küçük ölçekli rüzgâr ve güneş enerjisi santralleri muaf tutularak kapsam daraltıldı.

5. İlgili taslağa [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

6. İlgili mevzuata [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

AB'deki Önemli Gelişmeler ve Düzenlemeler

AB Komisyonu İklim Kanunu Değişikliği Teklifi Sundu

02.07.2025'te Avrupa Birliği (AB) Komisyonu, mevcut AB 2021/1119 sayılı Tüzük'e (AB İklim Kanunu) 2040 yılı için sera gazı emisyonlarında 1990 seviyelerine göre %90 azaltım hedefi ekleyen bir teklif sundu.^[7] Teklifte, bu hedefin yatırımcılara öngörülebilirlik sağlayacağı, sa-

nayi liderliğini güçlendireceği ve enerji güvenliğine katkıda bulunacağı vurgulandı. Hedefin benimsenmesiyle, AB'nin 2050 net sıfır taahhüdüne ara bir aşama dahil edilmiş ve bu sayede üye devletlerin iklim eylemlerini hızlandırmaları hedeflenmiştir.

7. İlgili teklife [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

AB Batarya Yönetmeliği Yürürlüğe Girdi

28.07.2023 tarihli, L 191/1 sayılı AB Resmî Gazetesi'nde yayımlanan AB 2023/1542 sayılı Tüzük (AB Yeni Bataryalar Yönetmeliği), önceki AB 2006/66 sayılı Direktifi'ni (Bataryalar Direktifi) yürürlükten kaldırdı^[8]. Yönetmelik, 17.08.2023 tarihinde yürürlüğe girdi ve 18.02.2025'ten itibaren uygulanmaya başladı. 18 Ağustos 2025'te eski 2006/66/EC sayılı Bataryalar Direktifi'nin uygulaması sona erdi. Düzenleme ile bataryaların tüm yaşam döngüsü boyunca çevresel ve sosyal açıdan sürdürülebilir olmasını sağlamak amaçlandı.

Yeni yönetmelikle üreticiler ve ithalatçılar için karbon ayak izi beyanı, asgari geri dönüştürülmüş malzeme içeriği ve ürün tasarımında kolay sökülebilirlik gibi yükümlülükler kademeli olarak getirildi. Örneğin, elektrikli araç bataryaları için üretim kaynaklı karbon ayak izinin hesaplanarak beyan edilmesi 2025'ten itibaren zorunlu hale gelirken; büyük endüstriyel bataryalar ve EV bataryalarında 2028'den itibaren kobalt, lityum ve nikel gibi kritik metaller için asgari geri dönüştürülmüş içerik oranlarının uygulanması

kararlaştırıldı. Ayrıca üretici sorumluluğu (EPR) ilkesi güçlendirilerek 18 Ağustos 2025'ten itibaren tüm batarya üreticileri atık toplama ve geri dönüşüm oranlarına dair daha sıkı yükümlülüklerle tabi oldu.

Avrupa Komisyonu, 4 Temmuz 2025'te batarya atıklarından geri kazanım oranlarının hesaplanması ve doğrulanmasına ilişkin teknik kuralları yayımlayarak 24 Temmuz 2025 itibarıyla yürürlüğe koydu. Ayrıca, Yeni Bataryalar Yönetmeliği'nde batarya kimlik pasaportu ve QR kod incelemesi ile şirketler için eksik veri veya uyumsuzluk durumunda para cezaları veya satış yasakları öngörüldü.

Öte yandan yönetmelikte yer alan tedarik zincirinde zorunlu özen yükümlülüğü (due diligence) hükümlerinin başlangıç tarihi ertelendi. 30 Temmuz 2025'te yayımlanan "Saat Durdurma" Tüzüğü ile batarya hammaddelerine dair özen yükümlülüğünün uygulanması 18 Ağustos 2027 tarihine ertelendi. Bu tarihten itibaren dijital pasaportların Avrupa pazarına giriş için zorunlu hale gelmesi planlandı.

8. İlgili düzenlemeye [buradan](#) ve [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

Avrupa Finansal Raporlama Danışma Grubu (EFRAG) Taslak Revize ESRS Metni Yayımladı

Avrupa Finansal Raporlama Danışma Grubu (EFRAG), 31.07.2025 tarihinde Avrupa Sürdürülebilirlik Raporlama Standartları'nın (ESRS) revize edilmiş setine ilişkin Taslak Revize ESRS metinlerini yayımlayarak bunları 29.09.2025'e kadar paydaş görüşüne açtı.^[9]

Omnibus sadeleştirme hedefleri doğrultusunda yürütülen revizyon; (i) çifte önemlilik (*double materiality*) değerlendirilmesinin sadeleştirilmesi, (ii) sürdürülebilirlik beyanlarının daha kolay anlaşılır ve yalın hale getirilerek finansal raporlama ile daha iyi bütünleştirilmesi, (iii) as-

gari açıklama gereklilikleri (MDR) ile konu bazlı standartlar arasındaki ilişkinin yeniden kurgulanması yoluyla veri noktalarının kayda değer ölçüde azaltılması, (iv) standartların anlaşılabilirlik, açıklık ve erişilebilirlik düzeyinin artırılması, (v) yük azaltıcı muafiyetlerin getirilmesi ve (vi) diğer açıklama standartlarıyla birlikte çalışabilirliğin güçlendirilmesi gibi başlıklara odaklanır.

Görüş sürecinin tamamlanmasının ardından EFRAG'ın 30.11.2025 tarihine kadar revize ESRS'e ilişkin nihai teknik tavsiyesini AB Komisyonu'na ileteceği belirtildi.

AB Komisyonu, AB Taksonomi Düzenlemesinde Basitleştirmeler Öngören Bir Delege Düzenlemesi Kabul Etti

Komisyon 04.07.2025'te, sürdürülebilir ekonomi sınıflandırması "taksonomi" kurallarını basitleştirecek bir delege düzenlemesi kabul etti.^[10] Bu düzenleme ile, idari yükün azaltılması amacıyla işletme eşiği %10'a çıkartıldı, bazı veri gereklilikleri kaldırıldı ve Ekonomik Çevre Taşkınlığı ("DNSH") kriterlerinde esneklik sağlandı. Bu düzenlemenin etkisi, şirketlerin çevresel raporlama yükünün azalmasıyla birlikte AB Taksonomisi'nin iklim ve çevre hedeflerini korumayı sürdürmesidir. Yeni düzenlemenin 01.01.2026 itibarıyla uygulanması ve 2025 mali yılını kapsamaması planlandı.

9. Taslak metne [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

10. Düzenlemeye [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

Avrupa Birliği Konseyi CSRD ve CSDDD Kapsamında Değişiklikler Yaptı

Haziran 2025'te Avrupa Birliği Konseyi, Kurumsal Sürdürülebilirlik Raporlama Direktifi (CSRD) ve Kurumsal Sürdürülebilirlik Önlemleri Direktifi (CSDDD) kapsamında ilave kolaylıklar içeren bir müzakere pozisyonu kabul etti.^[11] Buna göre CSRD uygulamasında 250'den fazla çalışan eşiği 1000'e yükseltildi, listelenen KOBİ'ler kapsam dışı bırakıldı; ek olarak yıllık net cirosu 450

milyon Avro'yu aşan şirketler için raporlama zorunluluğu getirildi. CSDDD'de de benzer şekilde çalışan ve ciro eşiği artırılarak, yükümlülüklerin özellikle büyük şirketlerle sınırlandırılması kararlaştırıldı. Anılan adımlar, sürdürülebilirlik raporlama yükünün azaltılmasını ve küçük işletmeler üzerindeki baskının hafifletilmesini amaçlar.

Avrupa Komisyonu KOBİ'ler İçin Gönüllü Sürdürülebilirlik Raporlama Standardı'nı Kabul Etti

Avrupa Komisyonu, 30.07.2025 tarihinde Avrupa Finansal Raporlama Danışma Grubu (EFRAG) tarafından hazırlanan KOBİ'ler için Gönüllü Sürdürülebilirlik Raporlama Standardı'nı (VSME) kabul etti.^[12] Kurumsal Sürdürülebilirlik Raporlama Direktifi (CSRD) kapsamı dışında kalan mikro, küçük ve orta ölçekli işletmeler için tasarlanan VSME; (i) tedarik zincirlerinde artan veri taleplerine yanıt vermeyi, (ii) finansmana erişimi kolaylaştırmayı ve (iii) orantılı-sade raporlamayı teşvik etmeyi amaçlar. VSME temel ve kapsamlı olmak üzere iki modülden oluşur; "Temel" modül, Kapsam 1 ve 2 emisyonları, yolsuzlukla mücadele bilgileri gibi değer

zinciri paydaşlarınca en çok talep edilen 11 açıklamayı içerir; "Kapsamlı" modül ise sera gazı azaltım hedefleri ve geçiş planları, mevcut ESG uygulamaları ve planlanan girişimlere ilişkin kısa tanımlar gibi bankalar, yatırımcılar ve değer zinciri ortaklarınca sıklıkla talep edilen 9 ek açıklamayı kapsar. Ayrıca, büyük şirketlerin KOBİ'lerden talep edebileceği bilgi yükümlülüklerini sınırlayan bir "değer zinciri üst sınırı" (*value-chain cap*) mekanizması içerir. Komisyon, VSME'nin Omnibus I sadeleştirme yaklaşımıyla uyumlu olduğunu ve gönüllü nitelikte olsa da çok sayıda KOBİ için stratejik önem taşıdığını vurgulamaktadır.

11. Konuyla ilgili açıklamalara [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

12. İlgili düzenlemeye [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

Avrupa Birliği'nde Sınırdaki Karbon Düzenlemesine İlişkin Değişiklikler Yapıldı

Avrupa Komisyonu, Sınırdaki Karbon Düzenlemesi (SKDM) ile ilgili olarak Temmuz 2025'te "Omnibus I" paketinde kolaylaştırıcı önlemler önerildi.^[13] Öneriye göre, yıllık 50 ton altındaki SKDM kapsamındaki ithalatçı firmalara uygulama muafiyeti (de minimis eşiği) getirilmesi planlandı. Bu öneride hidrojen ve elektrik muafiyet kapsamı dışında bırakıldı.

Aynı zamanda, SKDM'nin kapsamının genişletilmesi için kamuoyu istişaresi başlatıldı^[14]. 26.08.2025'e kadar açık kalan danışma sürecinde, çelik, alüminyum gibi ana ürünlerden türetilen işlemlerin de SKDM'ye dahil edilmesi gündeme geldi. Bu kapsamda değişiklikler, SKDM yükümlülüklerini küçük ölçekli işletmeler için basitleştirmeyi ve karbon sızıntısını önlemeyi amaçlamaktadır.

Avrupa Komisyonu Çevre Mevzuatında İdari Yüklerin Azaltılmasına Yönelik Kamuoyu İstişaresi Başlattı

Avrupa Komisyonu, 22.07.2025 tarihinde döngüsel ekonomi, endüstriyel emisyonlar ve atık yönetimi alanlarında çevre mevzuatından kaynaklanan idari yüklerin azaltılmasına yönelik bir kamuoyu istişaresi başlattı.^[15] Gündemde bildirim ve raporlama yükümlülüklerinin daha etkin ve anlaşılır hale getirilmesi (örneğin Atık Çerçeve Direktifi kapsamındaki SCIP veri tabanının sonlandırılmasının değerlendirilmesi), mükerrer raporlamaların kaldırılarak raporlamanın dijitalleştirilmesinin ilerletilmesi, genişletilmiş üretici sorumluluğu (EPR) kapsamında her Üye Devlet'te yetkili temsilci hükümlerinin uyumlaştırılması ve EPR raporlamanın kolaylaştırılması, ayrıca Net Zero Industry Act gibi yakın tarihli uygulamalardan edinilen deneyimlere dayalı çevresel izinlendirme süreçlerindeki sorunların ele alınması yer almaktadır; İstişare süreci 10.09.2025 tarihine kadar görüşe açıktır.

13. Habere [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

14. İstişarenin içeriğine [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

15. İlgili istişareye [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

Avrupa Komisyonu Döngüsel Ekonomi Yasası Hazırlıklarını Başlattı

Avrupa Komisyonu, AB'nin döngüsel ekonomiye geçişini hızlandırmak amacıyla Döngüsel Ekonomi Yasası için mevzuat hazırlık sürecini başlattı.^[16] Hazırlık sürecindeki düzenleme ile elektronik atıkların toplanması ve geri dönüştürülmesinin güçlendirilmesi ile ikincil hammaddeler için AB düzeyinde işleyen bir ortak pazarın kurulması hedeflendi. Ayrıca, üretici sorumluluğu sistemlerinin sadeleşti-

rilmesi, atık olmaktan çıkma kriterlerinin güncellenmesi ve kamu alımlarında sürdürülebilirlik şartlarının zorunlu hale getirilmesi planlandı. Söz konusu teklifin 2026 yılı içinde kabul edilmesi öngörülmekle birlikte bu adımın Avrupa Yeşil Mutabakatı ve Döngüsel Ekonomi Eylem Planı'nın devamı niteliğinde olduğu belirtildi.

Almanya Karbondioksit Depolama Kanunu'nda (KSpG) Değişiklik Tasarısını Onayladı

Alman Federal Hükümeti, Karbondioksit Depolama Kanunu'nda (KSpG) değişiklik öngören tasarımı kabul etti.^[17] Tasarı ile araştırma ve pilot ölçekle sınırlı mevcut rejim, ticari ölçekte karbondioksit yakalama, taşıma ve deniz altına jeolojik depolama faaliyetlerini mümkün kılacak şekilde genişletildi. Düzenleme; Kuzey Denizi ve Baltık Denizi altında depolamaya izin verilmesini, doğalgaz boru hatlarının karbondioksit taşımaya uygun şekilde dönüştürülebilmesini, yeni altyapı için hızlandırılmış izin ve planlama usullerinin uygulanmasını ve deniz koruma

alanları ile bunların tampon bölgelerinde depolamanın yasaklanmasını öngördü. Eyaletlere karada (*onshore*) depolamayı kabul etme yönünde "*opt-in*" imkânı tanındı; ayrıca karbondioksit altyapısı üstün kamu yararı kapsamına alınarak çelik, çimento ve kimya gibi zor azaltım sektörlerinde 2050/2045 iklim nötrlüğü hedefleri bakımından karbon yakalama ve depolama teknolojisinin (CCS) stratejik bir araç olarak konumlandırılması amaçlandı. Tasarı, kabine onayını müteakip Federal Meclis ve Eyaletler Meclisi incelemesine sunuldu.

16. İlgili bildirime [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

17. İlgili açıklamaya [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

Diğer Ülkelerdeki Önemli Gelişmeler ve Düzenlemeler

Amerika Birleşik Devletleri Çevre Koruma Ajansı (EPA), “Endangerment Finding” Kararını Geri Çekmeyi Teklif Etti

ABD Çevre Koruma Ajansı (EPA), Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Donald Trump’ın talimatıyla 29.07.2025’te 2009 tarihli “Sera Gazı Tehlike Bulgusu”nu (Greenhouse Gas Endangerment Finding) yürürlükten kaldırmayı önerdi.^[18] Söz konusu bulgu, Temiz Hava Yasası’nın 202. maddesi uyarınca motorlu taşıtlardan kaynaklanan sera gazı emisyonlarının düzenlenebilmesi için yasal ön koşul niteliğindeydi. Önerinin kabulü halinde EPA’nın, yeni hafif, orta ve ağır hizmet tipi kara araçlarının sera gazı emisyonlarına yönelik standart belirleme yetkisi ortadan kalkmaktadır.

ABD Çevre Koruma Ajansı (EPA), Sera Gazı Raporlama Programını (GHGRP) Sonlandırmayı Önerdi

ABD Çevre Koruma Ajansı (EPA), 12.09.2025 tarihinde yayımladığı taslak düzenleme ile büyük tesisler, yakıt ve endüstriyel gaz tedarikçileri ile karbondioksit enjeksiyon sahaları için yıllık sera gazı verisi bildirmesini zorunlu kılan Sera Gazı Raporlama Programı’nın (GHGRP) sonlandırılmasını önerdi.^[19] EPA, yıllık sera gazı raporlama yükümlülüğünün sağlık

ve çevreye ilişkin katkısının bulunmamasına karşın işletmelere yılda 2,4 milyar ABD dolarına kadar düzenleyici maliyet yüklediğini belirtti. Atık Emisyon Ücreti (Waste Emissions Charge) kapsamındaki veri toplama yükümlülüğünün ise 2034 takvim yılı verileriyle başlayacak şekilde korunduğu belirtildi.

18. İlgili açıklamaya [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

19. İlgili açıklamaya [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

Çin’de Yerel Liderlerin Çevre Sorumluluğuna İlişkin Yönetmelik Onaylandı

Çin Komünist Partisi Merkez ve Devlet Konseyi, il ve üstü parti-hükümet liderlerinin ekolojik çevre koruma yükümlülüklerini tanımlayan Yerel Parti ve Hükümet Liderleri için Çevre Koruma Sorumluluk Sistemi Yönetmeliği’ni (Sorumluluk Sistemi Yönetmeliği) onayladı.^[20]

Sorumluluk Sistemi Yönetmeliği, il, ilçe ve belediye düzeyindeki tüm üst düzey liderlerin yeşil kalkınma ilkesini benimsemekle yükümlü olduğunu; çevre ihlali durumunda siyasi ve hukuki sorumluluk taşıyacağını ortaya koydu.

20. İlgili açıklamaya [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

2025 Yılı'nın Üçüncü Çeyreğinde Açılan veya Sonuçlanan Davalardan Örnekler

Gençlerin ABD'de Açtığı İklim Davası – Lighthiser v. Trump

ABD'de 22 genç davacı, Trump yönetiminin ilk aylarında yayımladığı üç başkanlık kararnamesinin (“Amerikan Enerjisini Serbest Bırakma”, “Ulusal Enerji Acil Durumu İlanı” ve “Amerika’nın Güzel Temiz Kömür Endüstrisini Canlandırma”) anayasal haklarını ihlal ettiği iddiasıyla Mayıs 2025'te Montana Federal Mahkemesi'nde dava açtı.^[21] Lighthiser v. Trump olarak anılan davada gençler, hükümetin fosil yakıt üretimini artırmaya yönelik politikalarının iklim krizini şiddetlendirdiğini ve kendi yaşama, sağlık ve özgürlük haklarını tehlikeye attığını savundu. Dava dilekçesinde, Trump yönetiminin “sahte bir enerji acil durumu” ilan ederek asıl acil durum olan iklim krizini göz ardı ettiği ileri sürüldü. Mahkeme,

Eylül 2025'te iki gün süren bir duruşma yaparak genç davacıların ve uzman tanıkların ifadelerini dinledi. Ekim 2025'te verilen kararda, davacıların sunduğu bilimsel ve bireysel zarar delilleri kabul edilmekle birlikte, mevcut içtihat gereği mahkemenin söz konusu zararları giderme yetkisinin bulunmadığı gerekçeyle dava usulden reddedildi. Davacılar bu kararı Dokuzuncu Daire'ye taşıyarak istinaf sürecini başlattı. Davanın dayanağını, daha önce açılan ve uzun yıllar gündemde kalan Juliana v. United States gençlik iklim davası oluşturdu. Lighthiser v. Trump, ABD'de federal düzeyde gençler tarafından açılan ilk kapsamlı iklim davası olarak önem taşır.

21. Gelişmelere [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

I. Amerika İnsan Hakları Mahkemesi (I/A Court H.R.) Danışma Görüşü (AO-32/25)

Mahkeme, Şili ve Kolombiya'nın talebi üzerine "İklim Acil Durumu ve İnsan Hakları" konusunda 03.07.2025 tarihinde yayımladığı Görüş'te, sağlıklı bir iklim hakkını tanımış ve devletlerin iklim sistemini koruma yükümlülüğünü teyit etmiştir.^[22] Kararda, iklim krizinin bireylerin yaşam hakkı ve diğer temel hak-

larını doğrudan etkilediği vurgulanmıştır. Mahkeme, sera gazı emisyonlarının azaltılması, kirleticilerin sorumluluğunun belirlenmesi, etkilenen toplulukların karar alma süreçlerine katılımının sağlanması ve iklim politikalarının insan haklarıyla uyumlu olması için somut adımlar atılması gerektiğini belirtmiştir.

ICSID Tahkim Davası: Woodhouse Investment Pte Ltd. & West Cumbria Mining Ltd. v. Birleşik Krallık (ARB/25/37)

08.08.2025 tarihinde Singapur merkezli Woodhouse Investment ve iştiraki West Cumbria Mining şirketleri, İngiltere hükümetinin Kuzey İngiltere'de yeni kömür madeni iznini iptal etmesine ilişkin olarak Uluslararası Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü Merkezi'nde (ICSID) tahkim davası açmıştır.^[23] Şirketler, 1975 İngiltere-Singapur Yatırım Anlaşması kapsamında adil ve eşit muamele ile kamulaştırmaya

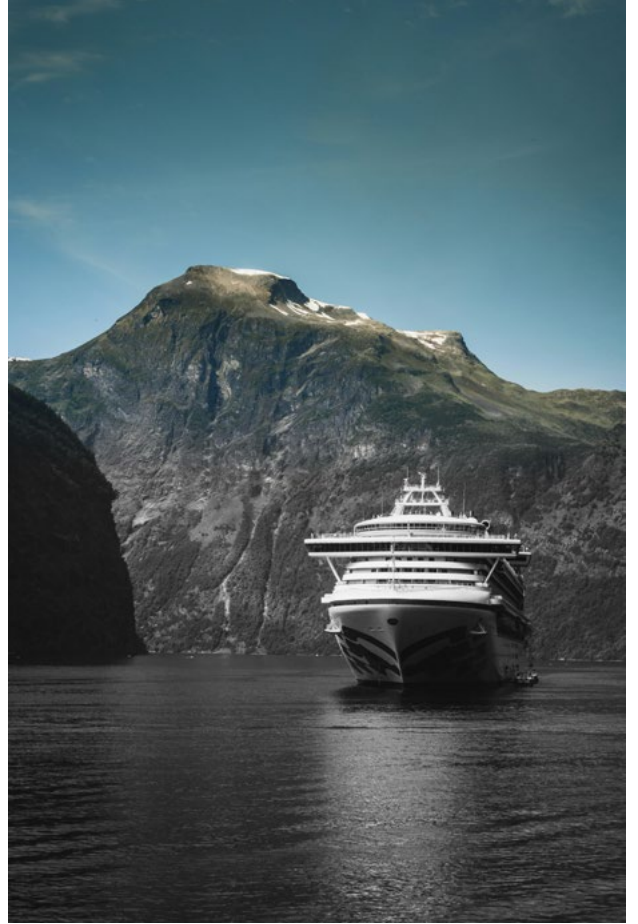
karşı korunma taahhütlerinin ihlal edildiğini iddia etmektedir. İptal kararı, 2024 yılında yüksek mahkemece iklim etkileri yeterince dikkate alınmadan verildiği gerekçesiyle alınmıştı. Bu dava, İngiltere'ye karşı açılan ilk ICSID tahkimi olma özelliğini taşımakta ve iklim politikaları ile yatırım hakları arasındaki denge konusunda emsal teşkil etme potansiyeli bulunmaktadır.

23. Danışma Görüşü'ne [buradan](#) ve ilgili açıklamaya [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

24. Gelişmelere [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

Birleşik Krallık Reklam Standartları Kurumu'nun (ASA) Yeşil İddia Kararları – Cruise Sektöründe Reklam Yasağı

Birleşik Krallık Reklam Standartları Kurumu (ASA), 03.09.2025 tarihinde dört seyahat acentesinin (Cruise 1st, Cruise Circle, SeaScanner ve Barrhead Travel) cruise gemilerine ilişkin reklamlarını inceleyerek çevreye dair iddiaların yanıltıcı olduğuna karar verdi.^[24] Reklamlarda gemilerin “dünyanın en temiz yakıtı LNG ile çalıştığı” veya “en çevre dostu gemilerden biri” olduğu şeklindeki ifadeler kullanılmıştı. ASA, bu tür geniş ve kanıtsız çevre beyanlarının tüketicileri yanıltabileceğini; cruise gemilerinin ise gerçekte yüksek karbon emisyonu, atık su deşarjı ve deniz kirliliğine yol açtığını vurguladı. Reklam verenlerin “ifadeler cruise şirketinin kendi materyallerinden alındı” savunması kabul edilmedi ve sorumluluğun reklamı yayımlayan şirkete ait olduğu belirtildi. Sonuç olarak ASA, söz konusu reklamların yasaklanmasına hükmetti ve benzer yeşil iddiaların ancak somut kanıtlarla desteklenmesi gerektiğini açıkladı.

25. İlgili kararlara [buradan](#), [buradan](#), [buradan](#) ve [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

İlgili Kişiler

Ecem Süsoy Uygun
Yönetici Avukat

ecemsusoy@erdem-erdem.av.tr

Anıl Acar
Yönetici Avukat

anilacar@erdem-erdem.av.tr

Rüştü Mert Kaşka
Kıdemli Avukat

rustumertkaska@erdem-erdem.av.tr

Yasal Uyarı

Bu bültende yer alan bilgi, belge ve değerlendirmeler sadece bilgilendirme amaçlı olup Erdem & Erdem Ortak Avukatlık Bürosu tarafından hazırlanmıştır. Reklam amacıyla veya Avukatlık Meslek Kuralları'na aykırı olan başka bir amaçla kullanılamaz. Erdem & Erdem tarafından açıkça yazılı olarak izin verilmediği müddetçe bu içeriğe bağlantı verilemez, kaynak gösterilerek alıntı yapılamaz, kısmen veya tamamen kullanılamaz. Bu bülten kapsamındaki tüm bilgi, belge ve değerlendirmelerin fikri mülkiyet hakları Erdem & Erdem'e aittir ve tüm hakları saklıdır.

İSTANBUL

Ferko Signature
Büyükdere Caddesi, No. 175 Kat. 3
34394, Esentepe - Şişli, İstanbul

+90 212 291 73 83
+90 212 291 73 82

istanbul@erdem-erdem.av.tr

İZMİR

1476 Sokak, No. 2, D. 27, Aksoy
Plaza Alsancak, İzmir

+90 232 464 66 76
+90 232 466 01 21

izmir@erdem-erdem.com

AMSTERDAM

Office 4.31, Strawinskylaan 457,
1077 XX Amsterdam

+31 (0)20 747 1113

amsterdam@erdem-erdem.nl